

Jordforureningen skal medføre en betydelig risiko for, at menneskers sundhed påvirkes negativt. Det må antages, at det skal forstås som en risiko for en påvirkning af det enkelte menneskes sundhed i den forstand, at der er en dokumenteret negativ effekt af de konstaterede forureningsniveauer på befolkningens sundhed. Risikoen skal være *betydelig*, se også bemærkningerne til lovforslagets § 9 om betydningen heraf.

En nærmere og endelig afgrænsning af skadesbegrebet må fastlægges i praksis af klagenævnene og i sidste ende af domstolene, herunder EF-Domstolen.

2.3 Forebyggende foranstaltninger

2.3.1. Gældende ret

Efter den gældende miljøbeskyttelseslov forudsættes der en ubetinget pligt til at forebygge eller afværge forurening, når der er opstået en overhængende fare for væsentlig forurening i forbindelse med aktiviteter eller anlæg, som man er ansvarlig for. En sådan afværge af en væsentlig forurening vil principielt kunne udgøre en afværge af en miljøskade og dermed forebygelse af en miljøskade. Men afværges en væsentlig forurening ville det i udgangspunktet være meget vanskeligt og i høj grad en noget teoretisk øvelse at afgøre, om forureningen, hvis den var sket og ikke var søgt begrænset, ville have haft konsekvenser svarende til en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade.

Efter den gældende miljøbeskyttelses- og jordforureningslov kan der tillige meddeles påbud om afhjælpende foranstaltninger over for skete forurenninger. Sådanne afhjælpende foranstaltninger kan afværge eller forebygge konsekvenser, der svarer til, hvad der efter dette lovforslag vil være en miljøskade.

Afhjælpende foranstaltninger over for jordforurening forårsaget ved en erhvervsmæssig eller offentlig virksomhed kan efter den gældende jordforureningslov påbydes på grundlag af et ubetinget forurenersvar, der i store træk svarer til det forurenersvar i forhold til forebyggende foranstaltninger, der fastlægges efter dette lovforslag.

Afhjælpende foranstaltninger i forhold til andre forurenninger end jordforurenninger kan efter miljøbeskyttelsesloven imidlertid alene påbydes, når en forurening udgør eller er en følge af ulovlige forhold og skyldes forureners uforsvarlige adfærd. Vurderingen af, hvorvidt adfærd i forbindelse med erhvervsmæssig eller offentlig virksomhed er forsvarlig, er streng.

Vandforsyningsloven rummer ikke bestemmelser om forebyggende foranstaltninger, udover hvad der følger af kommunalbestyrelsens pligt og beføjelser til

at gribe ind overfor ulovlige forhold f.eks. overindvinding i forhold til en meddelt indvindingstilladelse eller indvinding uden tilladelse.

Efter havmiljøloven kan forsvaret i medfør af lovens § 43 forbyde eller påbyde bestemte aktiviteter på eller fra et skib, f.eks. kan forsvaret forbyde et skib at fortsætte sin sejlads eller påbyde, at skibet skal følge bestemte retningslinjer, hvis der fra skibet er sket eller er fare for udtømmning eller udledning, som er i strid med loven eller forskrifter udstedt i medfør heraf. Det samme gælder, hvis der er tale om en udtømmning eller udledning omfattet af § 58, som sker af sikkerhedshensyn eller som ikke kan afværges på trods af alle rimelige bestræbelser og forbudet eller påbuddet er nødvendigt for at forhindre eller bekæmpe forurening af havet. Miljøministeren har tilsvarende beføjelser over for platforme.

Efter havmiljølovens § 43 a kan forsvarsministeren desuden f.eks. udstede forbud mod, at et skib anløber danske havne, hvis 1) skibet afsejler eller fortsætter sin sejlads trods et sejladsforbud efter § 43, eller 2) skibet undlader at anløbe et reparationsværft, som udpeges efter aftale med forsvarsministeren, med henblik på at udbedre de forhold, som førte til tilbageholdelsen.

Efter lov om miljø- og genteknologi forudsættes der en ubetinget pligt til at søge følgerne af driftsforstyrrelser eller uheld effektivt afværget eller forebygget for at undgå skade på miljø, natur og sundhed.

Lovene på naturområdet rummer ingen bestemmelser om forebyggende foranstaltninger udover, hvad der følger af pligten til at berigtige ulovlige forhold.

2.3.2. Lovforslaget

Det foreslås, at den ansvarlige i tilfælde af, at en indtrådt miljøskade forværres eller den overhængende fare for en miljøskade forøges eller udvikler sig sådan, at en miljøskade indtræffer, har pligt til at træffe de umiddelbart nødvendige forebyggende foranstaltninger. Derudover indeholder forslaget hjemmel til, at miljøministeren kan påbyde den ansvarlige at iværksætte de forebyggende foranstaltninger, som er nødvendige for at afværge, at en overhængende fare for en miljøskade udvikler sig til en miljøskade eller begrænse en miljøskade eller skadens forværring. Denne hjemmel vil finde anvendelse, hvor en myndighed efter en af de love, der regulerer påvirkninger af natur og miljø, har truffet afgørelse om, at en negativ påvirkning af en af de beskyttede naturressourcer indebærer en overhængende fare for en miljøskade. En sådan overhængende fare for miljøskade kunne eksempelvis være en jordforurening, der endnu ikke har